

**Questiones spiritualis [con]iuiuij delicias preferentes,
super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis**

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

D[omi]nica in quinquagesima.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70506)

mini. quia sicut semen in terraz bonā proiectū resurgit multipliatum. sic verbū diuinū in corde deuote receptū facit multitudinem bonoz operū. Tum etiā. qz tria sunt que iuxta cōstātīnū arguunt bonitatē seminis. Si in calore est rubeū in quāritate sūm genus suū est magnū. et si in pondere est in genere suo graue. sic in verbo diuino. Hoc em̄ est magnū. qz de magnis loq̄tur rebz. p̄uerb. viij. De rebus magnis locutura sum. Secūdo in colore est exterius caritatis igne rubeū. et interi⁹ puritate simile mirabiliter cādidū. Lan̄. v. Dilect⁹ me⁹ candidus et rubicūdus. Tertio est pōdere intelligēdi grauissimū et oēm excedēs intellectū. ad Rom̄. xj. D̄ altitudo diuitiaz sapientie et sciētie dei q̄ incomprehensibilia sunt iudicia iei⁹ et inuestigabiles vie eius. Ad secundā r̄ndetur. q̄ verū est q̄ hi qui figurate intelligūtur per volucres celi comedunt illud. isti sunt demones qui per volucres celi intelligūtur. Tum qz ipsi p peccatū superbie alta sunt petētes. Unde de diabolo scribitur Jobis. xlj. Ipse est rex sup oēs filios supbie. Tum. vt dicit glosa. q̄ celestis. id est spiritualis sunt nature. Tuz qz per aera volitant. Ne enim volucres dicuntur comedere. id est impedire semen dei. qz importunitate temptacionū suarū faciūt sepe perire fructū diuini verbi. Ad ter

tiam similiter respōdet q̄ verū est q̄ diuitie eo q̄ cogitationuz suarū punctione mentē lacerāt per spinas significant. suffocāt id est impediūt fructū pdicationis. suffocāt. em̄ vt dicit grego. in omelia. qz importunis cogitationibus suis guttur mentis stangulant. et bonū desiderū intrare ad cor nō finunt. quasi aditum. status vitalis necant.

Dominica in quinquagesima est euāgelium. In sup̄ sit Jesus duodecim discipulos etc.

Luce. xviij. In quo predicat discipulis suis passionem suam. Circa quod possunt disputari sequentes questionēs. ¶ Prima. vtrū necessariū fuit xpm pati p hūani generis liberatiōe. ¶ Secunda. vtrū pueniēter elegit pati in hierusalē. ¶ Tertia. vtrum conueniens fuit vt etiam pateretur a gentibus.

D prima sic procedit. (3. par. q. 46. ar. 1.) Et videtur q̄ nō fuit necessariū pati xpm p hūani generis liberatiōe. ¶ Primo sic. humanū enī genus liberari nō poterat nisi per deū sūm illud Isa. xlv. Deus iustus et sal

Dominica in quinquagesima.

uans non est preter me. s3 in deū
 nō cadit aliqua necessitas quia
 hoc repugnaret oipotēte ipsius
 ergo non fuit necessarium pati
 christum. ¶ Scdo sic. necessariū
 voluntario opponitur. s3 xps p
 pria volūtate est passus. ysa. liij.
 Oblatus est qz ipse voluit. ¶ An
 vt hoc ostenderet discipulis pre
 dixit eis passionem multis die
 bus ante. sicut in euangelio pre
 senti. dicens. Ecce ascendimus
 ꝛc. ergo non fuit necessariū pati
 ipsū. ¶ Tertio sic. sicut dicit ipsal.
 Uniuerse vie dñi misericordia
 ꝛ veritas. s3 non videtur necessa
 rium qd pateretur ex parte mise
 ricordie diuine. que sicut gratis
 dona tribuit. ita videtur qd gra
 tis debita relater absqz satisfacti
 one. Nec etiam ex parte diu
 ine iusticie fm qd homo eternam
 damnationez meruerat. ergo vi
 detur non fuisse necessarium qd
 xps p liberatione hoim patere
 tur. ¶ Quarto sic. natura angeli
 ca excellētiō est qd humana. vt
 pꝛz p Dionisuz. iij. de di. no. s3 p
 reparatiōe angelice nature que
 peccauerat xps nō est passus. er
 go videt qd nō fuit necessarium
 xpm pati p liberatione humani
 generis. ¶ In opposituz est enā
 geliū pꝛis vbi dicit. Ecce ascēdimꝰ
 hierosolimā ꝛ filiꝰ hois ꝛc. vbi
 ostēdit qd immutabiliter voluit
 pati. ergo necessario passus est.
 ¶ An ad Heb. ij. dicit. Decebat eum
 per passionē cōsummari. vbi dicit
 glo. Nisi xps pateref. hō nou
 redimeretur. ꝛ non redemptꝰ pe
 rirer. ¶ Rūdeo dicēdū. qd cū res
 paratio humane nature a deo
 facta sit. Dupliciter potest pside
 rari necessitas. s. ex pte dei et ex
 pte ipsius nature reparande. Ex
 pte aut dei potest attēdi triplex
 necessitas. Una est necessitas co
 actiōis. Et de ista est pclusio pꝛi
 ma. qd nullo modo potest cadere
 in deū. Tū qz nō potest in deo el
 se aliqd violentū. nec esse extra
 naturā cū sit immutabilis. Tū
 qz repugnat oipotētie diuine.
 Alia est necessitas absoluta. et
 hec cadit in deū respectu ipsorū
 qd in ipso sunt. s3 naturā snā cō
 sequūt. qz ipossibile est ea aliter
 se habere. sicut necessariū ē deū
 esse vel esse bonuz. ꝛ alia hūmō.
 Et de ista necessitate ponit pclu
 sio scda. qd nō fuit necessariū xps
 pati. qz talis necessitas absolu
 ta in deo nō est respectu alicuiꝰ
 effectꝰ. qz nō agit ex necessitate
 nature. s3 ex liberalitate volūta
 tis. Tertia necessitas est ex sup
 positiōe finis. Et de ista est pclu
 sio tertia. qd tali necessitate non
 fuit necessariū ipsuz pati. Patet
 qz nō est dicēdū quin deꝰ cuius
 potestati oia subiacent potuerit
 aliū modū possibilē iuenisse ad
 liberandū genus humanū. vt dicit
 augustinus. xij. de trinitate.
 Necessitate nō ex suppositiōe
 qd est in ipso. s3 pꝛescientie vel
 volūtatis que mutari nō possit
 qd necessitas vocatur necessitas
 immutabilitatis fuit necessariū

christū pati. et est conclusio quarta
 ptz. quia ipse p̄uiderat et p̄coz
 dinauerat naturā humanā repa
 randā hoc modo et p̄nūciaue
 rat in scripturis sanctis. De qua
 necessitate dicit Luc. ult. Nec sunt
 verba que locutus sum vobis cū
 apud vos essem quā necesse est
 impleri oia q̄ scripta sūt. Et p̄
 te aut̄ hois similit̄ potest p̄sidera
 ri triplex necessitas. vna est ne
 cessitas absoluta q̄ est respectu
 eoz q̄ naturaliter hoī insūt. sicut
 hoīem necessariū est esse risibile
 et alia h̄mōi. et sic est q̄nta p̄clu
 sio. Non fuit necessariū humanā
 naturā reparari. P̄tz. qz repa
 ratio nō p̄sequitur ex p̄ncipijs natu
 ralibus. Alia est necessitas coa
 ctiōis. et de tali est p̄clusio sexta
 q̄ nō fuit necessariū humanā na
 turam reparari. qz talis necessi
 tas nō fuit in humana natura re
 spectu reparationis. qz deus ad
 virtutē nō cogit. Tertia neces
 sitas est ex suppositiōe finis. sicut
 necessariū est hoīem habere na
 uem si debet ire vltra mare. et de
 tali necessitate est conclusio septi
 ma. q̄ necessariū fuit humanam
 naturā reparari si ad visionē dei
 admitti debuit. P̄tz p̄clusio ex
 illo. Job. iij. D̄portet exaltari fi
 liū hoīs. vt ois q̄ credit in eum
 nō pereat: sed habeat vitā eter
 nam. Ad rōnes in oppositum.
 Ad primā r̄ndetur negādo cō
 sequentiā. Et ratio est: qz argu
 mentū illud p̄cedit de necessita
 te coactionis ex parte dei. neces

fitas autē talis nō cadit in deo
 vt dicit conclusio prima. Ad se
 cundā respōdetur. negando cō
 sequentiā. Et ratio est. qz neces
 sitas que est ex suppositione vo
 luntatis immutabiliter aliquid
 volētis nō minuit rationē volū
 tarij. sed auget. et tanto magis
 q̄to firmi⁹ inheret volito vt mo
 ueri nō posset. Ad tertiā respō
 detur. q̄ hoīem liberari per pas
 sionem xp̄i cōueniens fuit et mis
 sericordie et iusticie eius. Iusti
 cie quidē qz per passionē suam
 xp̄s satisfecit p̄ peccato huma
 ni generis. et ita homo per iusti
 ciam xp̄i liberatus est. Miseric
 cordie vō. qz cum homo per se
 satisfacere nō posset pro pecca
 to totius humane nature. de⁹ de
 dit satisfactorē filiū suū. s̄m il
 lud Rom. iij. Iustificati gratis
 per gratiā ipsi⁹ per redēptionē
 que est in xp̄o iesu quem propo
 suit deus propiciatorē per fidē
 ipsius. Ad quartā respōdetur
 negando p̄nam. et ratio est. quia
 peccatū angeli nō fuit remedia
 bile sicut peccatū hominis.

Ad secundā
 questionē. sic
 procedit. C. 3.
 par. q. 46. art.
 10. Et videtur
 q̄ non p̄ueniē
 ter passus est i
 hierusalem. P̄mo sic. medi
 cina debet morbo respondere.
 sed passio xp̄i fuit medicina con

Dominica in quinquagesima.

tra peccatū ade. Adam aut non fuit sepultus in hierusalē sed in hebron. ergo videtur q̄ cōueniēter ibi x̄ps pati debuit. ¶ Sc̄do sic. x̄ps passus est fm̄ humanam carnē que q̄dem p̄cepta fuit ex virgine in nazareth et nata in bethleem. ergo videtur q̄ nō in hierusalem sed in nazareth vel bethleem pati debuit. q̄libet em̄ affectat sepeliri in ecclesia natiuitatis sue. ¶ Tertio sic. cōtra illud q̄ passus est extra portam ciuitatis. Veritas debet r̄ndere figure. sed passio x̄pi figurabat p̄ sacrificia veteris legis: s̄z huiusmodi sacrificia offerebātur in templo. ergo x̄ps ex quo eligebat pati in hierusalem debuit pati in templo et non extra portam ciuitatis. ¶ In oppositū est euangeliū p̄sens. ¶ Respondeo dicendum q̄ cōueniēs fuit x̄pm pati in hierusalē. Ista cōclusio p̄z primo ex illo. Lu. xiiij. Nō capit p̄phetā perire extra hierusalem. Sc̄do p̄z ex illo qd̄ dicit augustinus in libro. lxxiiij. questionū. Dia p̄p̄is locis et temporibus gessit saluator. qz sicut oia sunt in manu eius. ita et oia loca. et ideo sicut uenienti tempore x̄ps passus est. ita et uenientissimo x̄ps in hierusalē passus est. Que quidē uenientia ostenditur ex pluribus. Primo quidem qz hierusalē erat locus a deo electus ad sacrificia sibi offerenda. Que quidem figuralia

sacrificia figurabāt x̄pi passionem quod est verū sacrificium fm̄ illud ad Eph. v. Tradidit semetipsum hostiā et oblationem in odorem suauitatis. Sc̄do patet. virtus passionis x̄pi ad totū mundū effundenda erat. ideo in medio terre habitabilis pati uoluit s̄z in hierusalē. Unde dicitur in ps. Deus autez rex noster ante secula operatus est salūte in medio terre. i. hierusalē. que dicit esse umbilicus terre. Tertio quia hoc maxime ueniebat humilitati eius ut s̄z sicut turpissimū genus mortis elegit. ita et ad etus humilitatē pertinuit q̄ in loco tam celebri p̄fusionē patiti non recusaret. Vñ dicitur Act. iij. Conuenerūt in ista ciuitate aduersus puerū sanctū tuum iesum quez uixisti. herodes et pontius pylatus cū gētibz et populis israel. Quarta uenientia accipitur ex. interpretatione. Interpretatur em̄ hierusalē visio patris. Ad hoc enim pati uoluit ut nos deo reconciliaret. ad Rom. v. Reconciliati sumus deo p̄ mortem filij eius. ¶ Ad rationes in oppositū. ¶ Ad sc̄dam respōdet negādo p̄nam. et ratio est. qz cū x̄pi passio nō solū erat in remedium p̄tra peccatū p̄sonale ade. sed cōtra p̄ctm̄ totius mūdi. conuenientius x̄ps pati elegit in hierusalem q̄ iuxta sepulcrū ade. ¶ Ad sc̄dam respōdet negādo p̄nam. rationibz assignatis. quare cōueniēter pati in hierusalē

Quinti aut die

Quinti xpi mōlti

christus elegit. Ad tertiā rīdet
 q̄ x̄ps non in templo aut in ciui-
 tate s̄z extra portā passus est. cō-
 uenientissime p̄pterea. Primo
 quidem vt veritas rīderet figu-
 re. Naz vitulus et hircus qui so-
 lenissimo sacrificio ad expiatio-
 nem totius multitudinis offere-
 bantur. extra castra cōburebant
 vt precipitur Leuit. xviij. Vñ di-
 citur ad Heb. xiiij. Quoz anima-
 liū infertur sanguis p̄ peccato
 in sancta p̄ pontificē. horū etiāz
 corpora cremabantur extra ca-
 stra. p̄pter qd̄ iesus vt sanctifi-
 caret populum extra portā pas-
 sus est. Sc̄do vt per hoc daret
 exemplū nobis exiendi a mūda-
 na cōuersatione. Unde ibidem
 subditur. Eream igitur ad eum
 extra castra improprium eius
 portates. Tercio. vt Chryso-
 stomus dicit in sermone de passiōe. No-
 luit deus pati sub tecto. non in
 templo iudaico. ne iudei subtra-
 herent sacrificium salutare. nec
 putares p̄ illa tantū plebe obla-
 tum. ideo foras ciuitatem fo-
 ras muros vt scias sacrificiūz
 esse commune. qd̄ toti terre est
 oblatio. qd̄ cōis est purificatio.

D tertiāz
 questionez sic
 p̄ceditur (3.
 pte. q̄ 1. ar.
 4.) Et videt̄
 q̄ non fuit cō-
 ueniēs q̄ x̄ps
 pateret a gētibz. Sc̄do sic.

multi per mortes iesu christi ho-
 mines erant a peccato liberan-
 di. videtur cōueniens vt paucis-
 simi in morte ei⁹ peccarent. pec-
 cauerunt aut̄ in morte ei⁹ iudei
 et quoz p̄sona d̄z Matt. xxi. hic
 est heres venite occidam⁹ eū. et
 go videt̄ p̄uentēs fuisse q̄ i p̄ctō
 occisiōis iesu x̄pi gētiles nō im-
 plicarent. Sc̄do sic. Veritas
 d̄z rīdere figure. s̄z figuralia sa-
 crificia veteris legis nō gētiles
 s̄z iudei offerebāt. ergo nec pas-
 sio x̄pi que fuit verū sacrificiūz
 impleri debuit per man⁹ genti-
 liū. Tercio sic. iudei querebāt
 interficere x̄pm. qz dicebāt eum
 esse p̄tra legē iudeoz Vñ ipsi di-
 cebant. s̄m legē d̄z mori. s̄z p̄ctā
 quecūqz puniūt s̄m legē. Leuit.
 xi. Unde falsum videt̄ dixisse
 iudei dicētes. Nō licet nobis in-
 terficere quēqz. ergo videtur q̄
 x̄ps pati nō debuit nisi a iudeis.
 In oppositū est euāgelii p̄s.
 cum ait. Tradetur eū gētibz.
 Respondeo dicendū. q̄ conue-
 niens fuit q̄ x̄ps etiam a genti-
 bz pateret. Ita p̄clusio oīd̄if
 et p̄cessu effect⁹ passiōis x̄pi q̄
 in ipso modo passiōis x̄pi fuit
 prefiguratus. Primo enim pas-
 sio christi effectum salutis ha-
 buit in iudeis. quoz plurimi in
 morte christi baptizati sunt. vt
 patet. Act. ij. et. iij. Sc̄do nō in
 deis p̄dicantib⁹ effectus passio-
 nis transiuit ad gētes. ideo cō-
 ueniens fuit vt christus a iudeis
 pati inciperet. et postea a iu-
 s iij

Domínica prima in quadragesima?

deis tradentibus p manus gen-
tiliū eius passio finiretur. ¶ Ad
ratiōes in oppositū ¶ Ad primā
rūdetur. q̄ ratio non militat. Et
ratio est. q̄ x̄ps ad ostendendū
abūndantiā caritatis sue ex qua
pariebatur. in cruce positus ve-
niam per persecutoribus postu-
lauit vt aut h̄mōi petitiōis fru-
ctus ad iudeos ⁊ gētiles pueni-
ret. voluit x̄ps ad vtriusq̄ pati.
¶ Ad scđam r̄sides. negādo cōse-
quētiā. Et ratio est. q̄ passio x̄pi
fuit oblatio sacrificij. inq̄tū x̄ps
ppriā voluntate mortē sustinuit
ex caritate. Inq̄tum autē a per-
secutoribus est passus non fuit
sacrificium sed peccatū grauis-
simū. ¶ Ad tertiāz dicendū q̄
iudei verum dixerunt. dicentes.
Non licet nobis interficere quē
q̄. quia per romanos quib⁹ erāt
subiecti. erat eis potestas occi-
dendi interdicta.

Domínica
prima i qua-
dragesima ē
euangelium
In illo tpe.
Duct⁹ est ie-
sus in deser-
tuz a spiritu vt temptaret a dia-
bolo. Mat. iij. Et q̄ in hoc euā-
gelio fit mētio de duobus. de ie-
iunio. ⁊ temptatione christi p̄nt
he questionēs disputari. ¶ Pri-
ma. Utruz ad ieiunium quadrage-
sime omnes teneantur. Secūda
est. vtrum ieiunium quadragesi-

me debito tempore obseruetur.
¶ Tertia est. vtrū p̄ueniēs fuit
christum a diabolo temptari.

D primā
questionē sic
procedit (z.
z. q. 141. art.
4.) Et videt⁹
q̄ omnes tē-
neantur ad iei-
unium quadagesime. ¶ Primo
sic. ex euāgelio. christus ieiunauit
quadraginta diebus ⁊ quā-
draginta noctibus. s̄z omnes eū
imitari debēt. s̄z illud Job. xij.
Exēplū em̄ dedi vobis vt quēad-
modū ego feci vos faciatis. ergo
oēs ad ieiunium q̄dragesime
tenēt. ¶ Secdo sic. p̄cepta eccl̄ie
obligāt sicut p̄cepta dei. vñ x̄ps
ait. Luce. x. Qui vos audit me
audit. ergo similiter oēs tenent
ad seruādū ieiunia ab eccl̄ia in-
stituta. inter que est ieiunium qua-
dragesime vt habet de pse. dis.
iij. non lz. ⁊. c. nō opz. ¶ Tercio
sic. Illud qd̄ vtiliter statutū est
nō potest sine nocumēto relaxari.
s̄z nō sine vtilitate statutū est
quadagesime ieiunium. ergo non
potest sine nocumēto aie p̄ disp̄-
sationez relaxari. ¶ Quarto sic.
dicit bernard⁹ li. de disp̄satiōe
⁊ p̄cepto. In p̄cepto superioris nō
potest inferiori disp̄sare. s̄z q̄li-
bet singularis p̄sona est inferior
q̄ eccl̄ia q̄ ieiunium quadagesi-
me sub p̄cepto statuit. nisi forte
papa q̄ est caput eccl̄ie. ergo nul-